

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R.L.

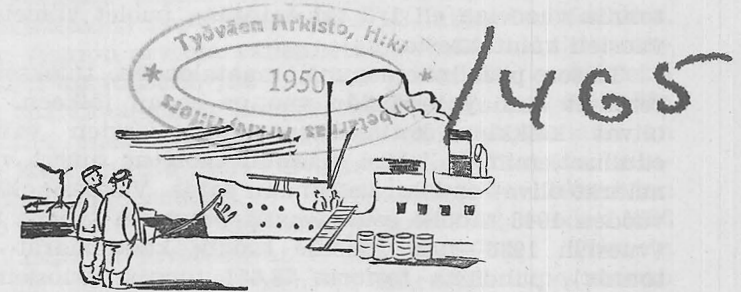
JOHTOKUNNAN
VUOSIKERTOMUS
VUODELTA 1948

42. TOIMINTAVUOSI

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R.L.

JOHTOKUNNAN VUOSIKERTOMUS
VUODELTA 1948

XXXXII TOIMINTAVUOSI

TALOUDELLINEN KEHITYS V. 1948.

Maamme taloudellinen kehitys on parin viimeksi kuluneen vuoden aikana ollut myönteisempi kuin optimistisimmissakaan laskelmissa on uskallettu edellyttää. Teollisuuden ja maatalouden tuotantotulokset ovat kasvaneet, ulkomaankauppa on suurentunut, jopa vesistöjen vesimäärä on lisääntynyt ja sen sekä uusien voima-asemien ansiosta samalla sähkövoiman saantiakin, jota paitsi inflaation kehitys on pysähtymässä. Sodan päätyttyä tosin arvioitiin, että vuoden 1947 jälkeen suurimmat taloudelliset vaikeudet olisivat ohitse, mutta näin edullista kehitystä ei ole voitu toivoa.

Kertomusvuoden aikana tapahtuneen suotuisan taloudellisen kehityksen päätekijöinä ovat edelleenkin olleet tuotannollisen elämämme eri haarojen hyvät saavutukset. Vientiteollisuutemme tärkeintä raaka-ainetta, puuta, saatiin jalostuslaitosten käytettäväksi tyydyttävästi. Puutavaraa myytiin valtion ja yksityisten metsistä hakkuukaudella 1. 5. —47—31. 5. —48 yhteensä 10,7 milj. pinokuutiometriä. Kuluvan hakkuukauden aikana myytiin joulukuun loppuun mennessä n. puolet edellisen vuoden määristä. Metsänhakkuissa oli riittävästi työväkeä, mutta lumipeitteen tulo sulaan maahan vaikeutti metsäajaja

ja veden puute vesistöissä haittasi uittoja. Hakkuukaudella hakattu ja ajettu puutavaramäärä oli 34,5 milj. kuutiometriä. Kuparia, joka myöskin on ollut erittäin tärkeä tekijä vientikaupassamme, on viime vuoden aikana voitu tuottaa jonkin verran enemmän kuin aikaisemmin, jolloin tuotanto oli noin 90.000 tonnia vuodessa. Tästä määrästä pääosa on viety ulkomaille, joten kotimaan kulutukseen on jäänyt noin 3.000—4.000 tonnia vuodessa eli 1/3 tai enintään puolet viimeisten rauhan vuosien kulutuksesta.

Toisen pääelinkeinomme, maatalouden, tulokset olivat paremmat kuin yhtenäkkään vuonna sodan jälkeen. Sääsuhteet olivat kaikkien kotimaisten viljelyskasvien valmistumiselle edulliset, minkä lisäksi maahan tuotetut suuret väkilannoitemäärät olivat omiaan lisäämään satoa. Väkilannoitteita tuotiin vuoden 1948 sadolle seuraavasti: puhdasta typpeä 9.120 tonnia (vuosien 1936—1939 sadoille tuodut keskimäärät olivat 8.115 tonnia), puhdasta fosforia 73.661 tonnia (vuosien 1936—1939 sadoille tuodut keskimäärät olivat 33.591 tonnia) ja kalia 33.083 tonnia, (vuosien 1936—1939 keskimäärät 12.440 tonnia). Leipäviljasato oli 660.000 tonnia eli n. 120.000 tonnia suurempi kuin vuonna 1947 ja noin 90.000 tonnia pienempi kuin vuosien 1936—1939 keskimääräinen sato. Kauran sato, 614.000 tonnia, oli 283.000 tonnia suurempi kuin edellisenä vuonna ja noin 140.000 tonnia pienempi kuin edellä sanottujen vuosien keskimäärät. Perunan sato, 1.955.000 tonnia, oli vallan ennätysmäinen ylittäen vuoden 1947 sadon 242.000 tonnilla ja vuosien 1936—1939 keskimäärät 620.000 tonnilla. Sianlihan ja kananmunien tuotanto lisääntyi vuoden loppua kohden hyvin voimakkaasti, minkä johdosta niiden hinnat alenivat miltei romahdusmaisesti, kun sitä vastoin naudanlihan tuotanto pysyi pienempänä ja hinnat kiinteinä. Lihan tuotannon arvioidaan olevan yhteensä noin 107.000 tonnia eli noin 5 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Maidon tuotannon lasketaan nousseen edellisestä vuodesta noin 20 % ja olevan nyt noin 80 % sodan edellisistä määristä. Tuotannon määrän lasketaan olleen 2.019 milj. kg. Maatalouden kokonaistuotto laskettiin viime vuodelta n. 65 miljardiksi markaksi, josta maidon osuus 33,4 miljardia markkaa ja leipäviljan 5,4 miljardia markkaa.

Tuotannon suotuisasta kehityksestä johtuu, että maamme ulkomaankaupassa saavutettiin v. 1948 varsin hyviä tuloksia. Ennakkotietojen mukaan viime vuoden kokonaiskauppavaihto oli noin 122.944 milj. markkaa, ns. saksalaissaatatavat mukaan

luettuina. Se oli noin 33 % suurempi kuin edellisen vuoden kokonaiskauppavaihto. Tuonnin kokonaisarvo oli noin 66.138 milj. markkaa, mikä merkitsee lähes 20 milj. markan eli runsaasti 40 %:n kasvua edellisestä vuodesta. Samaan aikaan lisääntyi vapaan viennin arvo 56.506 milj. markkaan, mikä vuorostaan on yli 11 miljardia markkaa eli 27 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Vapaan viennin arvoon sisältyy kuitenkin ns. saksalaissaatavien korvauksia lähes 1,3 miljardia markkaa. Kun vapaan viennin arvosta vähennetään edellä mainittu saksalaissaatavien korvauserä, jää tuonnin ja viennin erotukseksi 11.186 milj. markkaa, joten kauppataaseemme osoitti siis näin suurta tuonnin enemmyyttä. Suureen tuontiylijäämään on vientiämme kohdanneilla menekkivaikeuksilla ratkaiseva osuutensa. Tuonnin paljousmäärä on likimääräisen ennakkoarvion mukaan 120 % vuoden 1935 tuonnista ja noin 84 % vuoden 1938 tuonnista. Vastaavat luvut olivat v. 1947 93 ja 65. Tuonnin paljous on siis olennaisesti noussut ja lähenteli viime vuonna sodan edellisten vuosien määriä. Viennin paljousmäärä oli viime vuonna ennakkoarvioinnin mukaan n. 66 % vuoden 1935 viennistä ja 63 % vuoden 1938 viennistä. Vastaavat luvut v. 1947 olivat 64 ja 62 %. Viennin volyymissakin on siis ollut jonkin verran nousua, mutta se on kuitenkin jäänyt riittämättömäksi tuontiin verrattuna. Ulkopuolella kauppavaihdon on lisäksi ollut sotakorvausvientiä 11.545 milj. markkaa. Vuonna 1947 sotakorvaustavaroiden vienti oli 10.404,7 milj. markkaa. Tässä yhteydessä on syytä todeta, että Neuvostoliiton hallituksen Suomelle 3. päivänä kesäkuuta myöntämät 50 %:n alennus sotakorvauksen jäljellä olevasta määrästä, mikä merkitsi 73,5 milj. dollarin eli noin 30 miljardin markan vähennystä korvaussuorituksesta, on vaikuttanut jo kuluvana vuonna ulkomaankaupassamme siksi edullisesti, että olemme voineet lisätä tuontiamme. Samanaikaisesti Neuvostoliitto lisäksi myönsi maalliemme 5 milj. dollarin luoton tavaraostojen varten.

Kauppalaivastomme sodan aikana kärsimiä suuria menetyksiä voitiin viime vuodenkin kuluessa jossakin määrin korvata, joskaan ei läheskään samalla tavalla kuin edellisen vuoden aikana. Yli 500 bruttorekisteritonniin kantoisia aluksia oli kauppalaivastossamme ennen sotaa 284 kpl., vetomäärältään n. 593.000 bruttorekisteritonnia. Sodan loputtua niiden määrä oli 184 kpl. ja kantavuus 218.000 bruttorekisteritonnia. Vuoden 1947 päättyessä alusten luku oli jo kohonnut 193:een ja kantavuus 428.000 tonniin eli 73 %:iin sodan edellisestä määrästä.

Viime vuoden aikana laivojen lukumäärä nousi 200:aan ja niiden kantavuus 457.000 bruttorekisteritonniin. Kauppalaivastomme oli siis viime vuoden lopussa kantavuudeltaan noin 77 % sodan edellisestä määrästä, mutta laadullisesti se oli huomattavasti heikompaa. Kauppamerenkulkumme vuoden 1948 aikana oli 14,7 % suurempi kuin edellisenä vuonna, mutta kuitenkin se oli vasta 72,4 % vuoden 1938 merenkulusta.

Kotimaisilla rahamarkkinoilla oli koko vuoden huomattavissa melkoinen kireys, joka vasta vuoden loppupuolella hiukan lieveni. Luoton kysyntä oli ajottain niin suuri, että liikepankkien luotonantokyky ehtyi niin, että Suomen Pankin oli tultava apuun osittain rediskonttauksen muodossa, osittain diskonttaamalla suoraan liikelaitosten vekseleitä. Luoton kysyntä oli näin suurta siitäkkin huolimatta, että Suomen Pankki korotti 6. päivänä helmikuuta alimman diskonttokorkonsa, jota edellisenä vuonna oli korotettu kahdesti, ensin 4 %:sta 4,5 %:iin, sitten edelleen 5,5 %:iin, kerrassaan 7 1/4 %:iin. Muut luottolaitokset korottivat antolainauskorkoa vastaavasti, jolloin korkein korko nousi aina 9,5 %:iin saakka. Talletuskorkoa korotettiin vastaavasti 2 %:lla, siis liikepankeissa 6 %:iin ja muissa 6,5 %:iin. Vuoden loppupuolella yleisön halu tallettamiseen lisääntyi, joten yleisön varsinaiset talletukset lisääntyivät vuoden aikana 13.675 milj. markkaa ja olivat vuoden lopussa 77.844 milj. markkaan. Vastaava lisäys edellisenä vuonna oli 10.069 milj. markkaa. Kun toisaalta korkea korkokanta vaikutti hillitsevästi luoton kysyntään, jonkinlainen tasapainotila saavutettiin rahamarkkinoilla ja pankkien rediskonttausvelka Suomen Pankille väheni noin 2 miljardilla markalla.

Edellisenä vuonna tapahtuneen voimakkaan hintatason nousun jälkeen vuoden 1948 aikana valtiovallan toimenpiteet inflaation hillitsemiseksi alkoivat tuottaa tuloksia. Tukkuhintaindeksi nousi vuoden kuluessa ainoastaan 94 pistettä eli 9,3 %, vastaavan nousun oltua edellisenä vuonna 39 %. Elinkustannusindeksi taas nousi 78 pist. eli 10,8 %, kun se edellisenä vuonna nousi kokonaista 54 %. Rakennuskustannusindeksi nousi viime vuoden aikana n. 29 %. Joka tapauksessa voidaan todeta, että hintojen nousua viime vuoden aikana on voitu melkoisesti hillitä ja markan arvoa vastaavasti tukea. Aivan viime aikoina on ollut havaittavissa suorastaan deflatorisia tekijöitä ensi kerran lähes 10 vuotta kestäneen inflaatiokauden jälkeen.

Vastaavanlainen kehitys on tapahtunut myös palkkoissa. Vuoden alkupuolella toimitettiin edellisenä vuonna annetun val-

tioneuvoston palkkapäätöksen perusteella kaksi yleistä 5 1/2 %:n palkkojen korotusta. Vuoden loppupuolella sen sijaan muutokset palkkoissa rajoittuivat muutamilla aloilla suoritettuihin palkkojen tarkistuksiin. Työseisauksia sattui kertomusvuoden aikana 80, edellisenä vuonna niitä oli 228, ja niihin välittömästi osallistuneiden työntekijöiden määrä oli 53.800, edellisenä vuonna 114.739. Lakkojen johdosta menetettiin kaikkiaan 297.638 työpäivää, kun vastaava luku oli edellisenä vuonna 479.496.

Inflaation vaikutus kuvastui myös valtion taloudessa. Lcpullisia numerotietoja tässä suhteessa ei vielä ole käytettävissä, mutta ennakkolietojen mukaan valtion velka lisääntyi viime vuoden aikana 118,1 miljardista markasta 121,5 miljardiin markkaan eli siis n. 3,5 miljardilla markalla. Ulkomainen velka kasvoi vieläkin enemmän, nim. 4,9 miljardilla markalla. Setelistö lisääntyi vuoden kuluessa 25,2 miljardista 27,4 miljardiin markkaan.

Rakennustuotanto kärsi vuoden 1948 aikana edelleen suurista vaikeuksista. Suurimpina hidastuttavina tekijöinä ovat olleet puute pääomasta sekä eri aikoina erilaisista rakennustarvikkeista. Kaupunkien ja kauppaloiden asuntotuotannon ylivoimaisesti pahimpana jarruna on ollut varojen puute, kun sen sijaan tilanne maaseudulla on ollut tässä suhteessa parempi. Vuoden 1948 aikana myönnettiin uusia rakennustyölupia yhteensä 24,4 milj. m³. Tästä määrästä oli asuinrakennuksia n. 33 % eli 8,41 milj. m³, josta puurakenteisia 7,2 milj. ja kivisiä 1,2 milj. m³. Kaupungeissa ja vastaavissa asutuskeskuksissa myönnettyjen uusien rakennustyölupien kuutiomäärä oli 2,4 milj. m³ ja maaseudun 6 milj. m³. Maanhankintalain edellyttämä rakennustoiminta oli n. 7 milj. m³ eli 29 % kaikista luvista.

Yleiskatsaus oman liikkeemme toimintaan.

Taloudellisen tilanteen vakautuminen, varsinkin vuoden loppupuolella, vaikutti tuntuvasti myöskin liiketoimintaan. Rahatilanne kiristyi, ja asiakkaat alkoivat yhä enemmän keskittää ostoksiaan vain välttämättömyystavaroihin. Vielä edellisenä vuonna maaseudullakin vallinnut täystyöllisyys on heikentynyt ja suurin osa paikkakuntamme palkkatyöstä elävästä karjalaisesta siirtoväestä, jotka olivat osuusliikkeemme uskollisia asiakkaita, siirtyi parempien ansiomahdollisuuksien hankuttelemina rannikkoseuduille. Edellä mainituista seikoista johtuen jo monia vuosia jatkunut noususuunta liikevaihdossakin on vähitellen pysähtymässä ja pari ruokalaamme siirtyikin jo laskun puolelle, joten tämän liiketoiminnan haaran kannattavuus on muodostunut kyseenalaiseksi.

Liikevaihdon jyrkän laskun vuoksi lopetettiin sodan aikana perustettu Karkun ruokalamme kannattamattomana jo toukokuun loppupäivinä. Suotuisan kesän johdosta maataloustuotteista saatu runsas sato ja kiristynyt rahatilanne johtivat menekkipulaan ja hintojen romahdukseen maataloustuotemarkkinoilla ja kun ostajat vielä jatkuvasti kiristivät tuotteiden laatuvaatimuksia, jäivät maataloustuotteiden välitysnumerot odotettua heikommiksi.

Leipomomme sen sijaan on parantuneen tarviketilanteen ja vuoden kuluessa aloitetun n.s. vaihtoleivonnan ansiosta huomattavasti koroittanut markkamääräisiä tuotantonumeroitaan.

Kevään kuluessa suoritettu n.s. "tonnin tempaus" antoi taas puolestaan kelpo sysäyksen jäsenistömme säästötoiminnalle, ja niinpä säästökassamme talletuskanta kohosikin uusille miljoonaluvuille, vaikka tavoite jäikin puolitiehen.

Tavaratilanteessa oli myöskin huomattavaa helpottumista havaittavissa, vaikka keskikesällä m.m. margariinia, sokeria ja tupakkaa oli aivan riittämättömästi saatavissa. Edellä mainituista kielteisistä tekijöistä huolimatta olisi liikkeemme taloudellinen tulos muodostunut erittäin tyydyttäväksi, mutta huh-tikuun alussa tapahtunut korkokannan nousu, kahdesti kohooneet palkat ja yhä epäedullisemmaksi muuttunut lapsilisien suoritus sekä vuoden päättyessä suoritettu tavaravarastojen uudelleen arvostaminen muuttivat tulokset arvioitua heikommiksi. Mutta kaikesta huolimatta jäi vuoden toiminnan tulokista sentään vielä jotakin "pussinkin pohjalle", joten voimme toivorikkain mielin siirtyä uudelle toimikaudelle.

Jäsenistö.

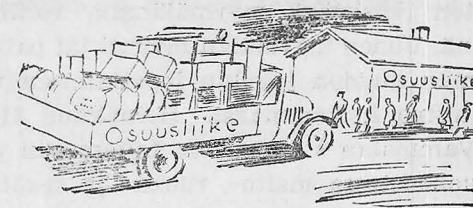
Mitään varsinaista jäsenhankintaa ei toimeenpantu kertomusvuoden aikana, mutta oma-alotteisesti liittyi uusia jäseniä, olosuhteisiin katsoen, varsin runsaasti, joten jäsenmäärä jäi vuoden päättyessä lisäyksen puolelle siitä huolimatta, vaikka osa karjalaisia jäseniämme siirtyikin toisille paikkakunnille. Jäsenmäärän kehitys käy lähemmin selville seuraavasta:

Jäsenmäärä vuoden alussa	1.843
Vuoden kuluessa liittyi	90
Erosi muuton y.m. syiden vuoksi	35
Erosi kuoleman kautta	9
Jäsenmäärän lisäys vuoden aikana	46
Jäsenmäärä vuoden päättyessä	1.889

Seuraavasta tilastosta taas ilmenee, että vaikka liikkeemme toimialue käsittää etupäässä varsinaista maaseutua, muodostaa teollisuustyöväki kuitenkin edelleenkin suurimman ryhmän jäsenistöstämme:

Ammattiryhmitys.

	Miehiä	Naisia	Yht.
1. Tilallisia ja vuokraajia	42	202	244
2. Pikkutilallisia ja torppareita	41	123	164
3. Maanviljelystyöväkeä	47	191	238
4. Virkamiehiä ja liikk.harj.	9	22	31
5. Pikkuliikk.harj. ja liikeapul.	60	105	165
6. Teollisuustyöväkeä	210	632	842
7. Muuta työväkeä	39	73	112
8. Vapaiden ammattien harjoittajia	14	9	23
9. Muita	36	7	43
10. Ryhmjäseniä	—	—	27
Yhteensä	498	1.364	1.889

Liiketoiminta.

Toimipaikat.

Vuoden päättyessä oli osuuskunnalla toiminnassa seuraavat toimipaikat:

Konttori Kiikan kirkolla, keskusvarasto Kiikan kirkolla, maatalousvarasto Kiikan kirkolla, lihavarasto ja teurastamo Kiikan kirkolla, leipomo Tyrvään Nuupalankylässä, ruokala »Kino» Tyrvään Nuupalankylässä, työmaaruokala Tyrvään Hartolankylässä, myymälä n:o 1 Kiikan kirkolla, myymälä n:o 2 Kiikan Kiimajärvenkylässä, myymälä n:o 3 Kauvatsan asemalla, myymälä n:o 4 Kiikan Illossa, myymälä n:o 5 Karkun Palvialankylässä, myymälä n:o 6 Tyrvään Pappilankylässä, myymälä n:o 7 Kauvatsan Piiljoenkylässä, myymälä n:o 8 Kiikoisten Jaarankylässä, myymälä n:o 9 Kauvatsan Yttilänselän kylässä, myymälä n:o 10 Tyrvään Roismalankylässä, myymälä n:o 11 Tyrvään Nuupalankylässä, myymälä n:o 13 Tyrvään Illossa, myymälä n:o 14 Tyrvään Kallialankylässä, myymälä n:o 15 Vammalan kauppalassa, myymälä n:o 16 Tyrvään Storminkylässä ja kahvila Kiikoisten Jaarankylässä.

Toukokuun 15 p:nä lopetettiin Karkun ruokala, joka siirtoväen paikkakunnalta poisuuton vuoksi oli käynyt kannattamattomaksi ja saman kuun lopussa myöskin Heinoon myymälä, jota sopivan huoneuston puutteessa ei voitu järjestää toimimaan kannattavasti. Edellisen vuoden loppupuolella aloitetut Stormin myymälän rakennustyöt saatiin päätökseen elokuun loppuun mennessä ja tämä ajanmukaisesti kalustettu ruoka- ja

sekatavaraosaston käsittävä myymälämme voitiin avata jo lokakuun 11 p:nä. Uuden myymälän myynti jäi paikallisen meijerin aiheuttaman maidon jakelun lopettamisen vuoksi ainakin alussa odotettua heikommaksi. Heinäkuun 31 p:nä avatitin myöskin Vammalan kauppalaissa Liljeroos'in perikunnalta vuokratussa huoneustossa maito-, ruoka- ja sekatavaraosastot käsittävä myymäläryhmä, jonka liikevaihto on jatkuvasti ko- hoamaan päin.

Liikevaihto.

Kokonaisliikevaihdossa sivuutettiin ensikerran 100 miljoon- nan markan raja ja myynti kohosi uuteen ennätyslukuun, ollen 118.742.996:69 mk, jossa on lisäystä edelliseen vuoteen 34.277.578:93 mk, eli 40,58 %. Suurin nousu tuli myymälöiden osalle. Sen sijaan ruokalait n:o 1 ja 2 sekä tukkumyynti jäivät, jo aikaisemmin mainitsemista syistä, laskun puolelle. Eri kuu- kausien osalle jakautui liikevaihto seuraavasti:

		+ lisäystä	— vähennystä	
Tammikuu	7.313.141:09	—	2.897.641:93	65,62 %
Helmikuu	8.260.057:10	+	1.759.443:51	27,04 %
Maaliskuu	8.176.567:81	+	2.388.274:81	41,48 %
Huhtikuu	10.387.745:80	+	3.545.981:89	51,83 %
Toukokuu	10.167.878:75	+	3.150.862:96	44,90 %
Kesäkuu	9.371.522:15	+	2.695.053:06	40,37 %
Heinäkuu	9.428.825:70	+	1.884.125:94	24,97 %
Elokuu	10.205.260:40	+	3.592.262:32	54,32 %
Syyskuu	9.846.087:80	+	2.126.677:37	27,45 %
Lokakuu	11.073.422:50	+	3.859.313:85	53,50 %
Marraskuu	10.945.605:75	+	3.253.035:52	30,78 %
Joulukuu	13.945.605:75	+	3.130.905:87	22,45 %
Yhteensä	118.742.996:69	+	34.742.996:69	40,58 %

Toimialueemme eri kuntien kesken jakautui liikevaihtomme seuraavasti:

Kiikka	30.496.769:99	25,68 %
Kauvatsa	26.614.436:25	22,41 %
Karkku	8.140.477:—	6,85 %
Kiikoinen	8.129.746:70	6,85 %
Tyrvää	40.850.484:50	34,40 %
Vammala	4.511.112:25	3,81 %
Yhteensä	118.742.996:69	100,00 %

Leipomo.

Leipomomme tuotanto kehittyi kertomusvuonna markka- määräiseen tuotantoon ja saavutettuun taloudelliseen tulok- seen nähden erittäin tyydyttävästi. Hiljalleen kohonneet hin- nat, ja erittäinkin keväällä aloitettu n.s. vaihtoleivonta vaikut- tivat ratkaisevasti tuotannon nousuun, vaikka valmistus jäikin kilomääriltään hiukan pienemmäksi kuin edellisenä toimikau- tena. Omassa valmistuksessa on ruisleipä edelleenkin ensi tilalla. Leipomon tuotanto oli v. 1948 nettohinnoin yhteensä 2.798.122:05, jossa on lisäystä edelliseen toimikauteen 845.335:55 eli 43,29 %, jakautuen valmistus eri leipälaatu- jen osalle seuraavasti:

				V. 1947
Ruisleipää	72.777,95 kg	85,7 %		81,27 %
Vehnäleipää	6.481,30 kg	7,6 %		10,15 %
Leivoksia y.m.	5.665,65 kg	6,7 %		4,9 %
Yhteensä	84.924,90 kg	100,0 %		100,00 %

Uusia suunnitelmia

toimipaikkojen kohentamiseksi seuraavan toimikauden aikana on jo valmiina. Mikäli rahoituskysymys ratkeaa myönteisesti, uusitaan heti vuoden alussa myymälä n:o 11 kaksiosastoiseksi

ruoka- ja sekatavaramyymäläksi ja Kauvatsan aseman myymälä, joka jo kauan on ollut uusimisen tarpeessa, laajennetaan myöskin useampiosastoiseksi toimipaikaksi, että se entistä paremmin voisi palvella ripeästi kehittyneen asemaseudun asiakkaitamme.

Tavarain hankinta.

Hankintatilanne.

Tavarain hakintamahdollisuudet olivat entistä paremmat jo vuoden alusta lukien, vaikka kesän kuluessa tosin, kesälomay.m. syistä esim. sokeria, tupakkaa ja margariiniakin oli aivan riittämättömästi saatavissa. Eri tarvikkeiden laatutaso, varsinkin mitä jalkineisiin ja muihin teollisuustuotteisiin tulee, on jatkuvasti kohoamassa, joten korvikevalmisteiden ostot ovat loppuneet ja entisistä varastoista pyritään vapautumaan erikoismyyntien avulla.

Hintain nousu alkoi myöskin pysähtyä jo vuoden loppupuoliskolla ja yhä useampia tarvikkeita vapautui jakelusäännöstelystä, mikä liiketoiminnan kannalta on tyydytyksellä merkittävä. Rakennustarvikkeita, kuten sementtiä, tiilejä, erilaisia pahveja ja kartonkeja ja jopa valutavaroitakin alkoi olla jo lähes kysyntää vastaavasti saatavissa. Samoin väkilannoitteita ja eräitä maatalouskoneitakin, joista jäi jo osa varastoomme-kin seuraavalle myyntikaudelle.

Hankinta.

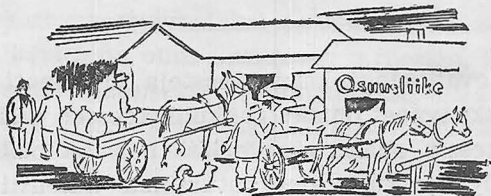
Ostomme ovat, maataloustuoteostoja lukuunottamatta, yhä enemmän keskittyneet omaan tukkuliikkeeseen OTK:hon, joten tässäkin suhteessa ollaan siirtymässä normaalioloihin.

Säännöstelyn jatkuva purkautuminen aiheutti edelleenkin muutoksia eri tavararyhmien hankinnoissa ja hyvän sadon, runsaan väkirehujen tuonnin ja kiristyneen rahatilanteen seurauksena saapunut maataloustuotteiden menekkipula vaikutti tyrehdyttävästi näiden tarvikkeiden hankintanumeroihin. Ostojemme kehitys ja jakautuminen eri hankkijoiden kesken käy lähemmin selville seuraavasta:

			V. 1947
OTK:lta	69.716.530:75	64,9 %	51,2 %
OTK:n tytäryhtiöt	130.609:—	0,1 %	0,1 %
KK:lta	459.196:50	0,4 %	0,3 %
Sisarosuusliikk.	420.296:—	0,4 %	0,4 %
Yksityisiltä	11.506.164:25	10,8 %	11,0 %
Käteisostot	25.064.300:15	23,4 %	37,0 %
Yhteensä	107.155.199:65	100,0 %	100,0 %

Eri tavararyhmien osalle jakaantui hankintamme seuraavasti:

			V. 1947
Ravinto- ja nautintoaineet	83.653.903:25	78,07 %	78,23 %
Taloustavarat	1.780.392:50	1,61 %	1,90 %
Lyhyttavarat	1.041.774:40	0,97 %	1,63 %
Rautateokset ja rakennus-			
aineet	12.385.454:50	11,56 %	11,99 %
Tekstiili- ja teollisuustuott.	6.596.841:40	6,16 %	4,10 %
Jalkineet ja nahka	1.746.833:60	1,63 %	2,15 %
Yhteensä	107.155.199:65	100,00 %	100,00 %

Maataloustuote- ja tarvikekauppa.

Päinvastoin kuin edellisenä satokautena, muodostui kesän peruna-, juurikasvi- ja rehusadosta suotuisan kasvukauden ansiosta niin runsas, että syntyi menekkivaikeuksia, jotka vaikuttivat tuntuvasti maataloustuotehankintaamme. Hintojen romahduksesta huolimatta ei esim. perunaa ja juurikasveja voitu sijoittaa kuin murto-osa tarjolla olevista eristä.

Maataloustuotteita hankimme eri ostopaikoista seuraavasti: Suoraan tuottajilta 25.236.850:30 ja muilta myyjiltä 35.701:—. Hankinnasta myytiin omissa toimipaikoissa 12.899.767:30 arvosta.

Valtion viljavaraston asiamiesliikkeenä hankittiin erilaisista viljaa seuraavasti:

Varastossa 31. 12. 1947	117.203 kg
Hankittu yhteensä	294.342 kg
josta ostoluvilla ja jauhatusmääräyksillä omaan käyttöön	182.453 kg
Myytiin siemeneksi	34.072 kg
Toimitettiin kulutuskeskuksiin	84.009 kg
Varastossa 31. 12. 1948	110.011 kg
Yhteensä	411.545 kg

Lisäksi hankittiin muutamilla mallasohrasopimuksilla 14.835 kg mallasohraa.

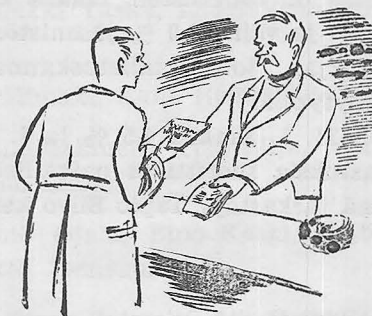
Viljatuotteiden käytössä siirryttiinkin vuoden loppupuolella etupäässä suurmyllyjen tuotteisiin, jotka tasalaatuisempina

paremmin vastaavat kuluttajienkin yhä enemmän parempiin tuotteisiin pyrkiviä vaatimuksia ja tavarassa saapuvat paperisäkit vapautuvat samalla liikkeemme käyttöön. Maataloustarvikkeista taas oli jo erilaisia peltokaluja, väkirehuja ja väkilannoitteitakin jo aivan riittävästi saatavissa, kuten jo edellä selostimmekin.

Eri maataloustarvikkeita hankimme seuraavat määrät:

		V. 1947
Maatalouskoneita ja niiden osia ...	2.551.131:—	989.266:—
Väkilannoitteita ja maat.kalkk.	4.085.386:—	4.039.850:—
Väkirehuja ja rehusuoloja	6.337.033:—	2.780.261:—
Siementavaroita	893.260:—	624.984:—
Yhteensä	13.866.810:—	8.343.361:—

Kuten numeroista näkyy, ovat maatalouskoneiden ja väkirehujen hankintamäärät moninkertaistuneet edelliseen toimikauteen verraten.

Säästökassaliike.

Talletusten kehitys.

Talouselämän vakautumisen, korkokannan nousun ja kevätlvella suoritetun "Tonnin Tempauksen" ansiosta lisääntyivät

säästökassamme talletukset tavallista runsaammin, vaikka Ton-
nin tempaus ei ehkä vuodenajasta johtuen saavuttanutkaan
asetettua tavoitetta. Talletustoiminnan numerollinen kehitys
käy lähemmin selville seuraavista taulukoista:

Talletukset 31. 12. 1947	4.545.320:—
Talletettu 515 erässä	4.293.181:—
Nostettu 326 erässä	2.940.084:—
Lisäys	1.353.097:—
Korkoja liitetty pääomaan	323.350:— 1.676.447:—

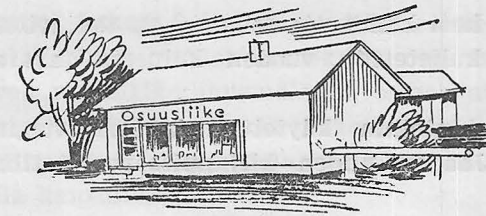
Talletukset 31. 12. 1948 yhteensä	6.221.767:—
-----------------------------------	-------------

Vastakirjoja oli käytössä 31. 12. 1947	752
Säästötilejä avattu	104
Säästötilejä lopetettu	31
Lisäys	73 73

Tilejä käytössä yhteensä	825
--------------------------	-----

Vuoden päättyessä oli talletusten määrä keskimäärin tal-
lettajaa kohti 7.533:— ja vain 38,9 % jäsenistöstämme omistaa
kassamme talletuskirjan, joten talletuskannan kasvuun on
vielä runsaasti edellytyksiä.

Talletuskorko oli 31. 3. saakka 4,5 % ja 1. 4. lukien 6,5 %.
Säästökassan tarkastuksia suorittivat paikalliset tarkastajat 3
ja OTK:n määräämä tarkastaja Tapio Silvo kerran.

Kiinteistöt ja kalustot.

Kiinteistöt.

Vuoden rakennusohjelman edellyttämistä kiinteistöjen laa-
jennus- ja uusimistöistä saatiin päätökseen jo edellisenä toi-
mikautena oloitetut Stormin uuden myymälän rakennustyöt ja
Sääkskosken myymäläkiinteistön korjaus sekä Vammalan kaup-
palasta Liljeroosin perikunnalta vuokratun ruokalarakennuk-
sen kunnostaminen 4 osastoiseksi myymäläksi. Keskustoimi-
paikassa laitettiin myöskin lihavaraston teurastamoon tarpeen-
vaatima kattorata ja ruokatavaraosastolle erilaisia kalusteita
ja Kauvatsan aseman myymälälle ostettiin virvokekiostio ja eri
toimipaikoissa suoritettiin muutamia pienempiä korjauksia. Sen
sijaan jo päätetyt Nuupalan ja Kauvatsan asemanmyymälän
rakennushommat siirtyivät seuraavan vuoden puolelle.

Kiinteistökorjauksiin ja hankintoihin käytettiin yhteensä
3.635.928:25 mk ollen kirjanpitoarvot vuoden päättyessä yhteen-
sä 9.193.610:60. Toimipaikoistamme sijaitsi 10 omassa ja 10
vuokrakiinteistöissä.

Kalustot.

Vuoden kuluessa avattuihin Stormin ja Vammalan myymä-
löihin ja päämyymälän ruokatavaraosastolle hankittiin uudet
kalustot ja Sääkskosken myymälän kalustoon tehtiin myöskin
pienempiä korjauksia. Osuuskunnan omistama vanhempi Ford-
merkkinen kuorma-auto myytiin 1. 4. ja tilalle on tarkoitus
hankkia maidon ja leipomotuotteiden kuljetukseen sopiva

pakettivaunu heti kun uusia sellaisia on saatavissa. Kuorma-autoillamme kuljetettiin vuoden kuluessa tavaraa yhteensä 4.384.901 kg.

Kalustohankintoihin käytettiin kertomusvuonna yhteensä 1.210.682:—. Jääden niiden kirjanpitoarvoksi tilinpäätöksessä 4.907.012:—.

Vakuutukset ja sosiaalinen huolto.

Jäsenten hautausvakuutus.

Edustajiston päätöksen mukaan tulivat kertomusvuoden alusta lukien voimaan uudet hautausvakuutusehdot, joiden perusteella kaikki ne osuuskuntamme jäsenet, jotka ovat olleet liikkeen jäseninä 3 vuotta, ja eivät liittyessään ole täyttäneet 50 vuotta, ja ovat palauttaneet ostomerkkejä vuodelta 1947 vähintään 6.000:— mk:n arvosta, hautausvakuutetaan 2.000:— mk:sta. Vakuutusehdot täyttäneitä oli vuoden päättyessä 594 henkilöä, ja yllä mainitun suuruinen vakuutussumma suoritettiin allamainittujen vuoden kuluessa edesmenneiden jäsenten omaisille:

+	+
K. Nieminen	A. Mäkinen
S. Lilja	O. Salminen
Tekla Sainio	U. Villeri
J. Koskinen	A. Lehtinen
Maria Roos	F. Moisio
V. Grönlund	E. Ranttilä
V. Tuominen	K. Vuorinen
Hilma Mäntynen.	

Edesmenneistä Oskari Salminen oli liikkeemme perustajajäseniä ja kuului monet vuodet osuuskuntamme hallintoelimiin ja Kiimajärven myymälän myymäläneuvostoon aivan myymälän perustamisesta saakka. Kaikki joukostamme poistuneet olivat hyviä osuustoimintaihmisia ja uskollisia asiakkaita, joita kiitollisuudella kaipaamme.

Kumminlahjat.

Kun tarviketilanne ei ole vielä kukaan parantunut siinä määrin, että voisi hoitaa kumminlahjojen jakelun tarve-esineinä, päätti edustajistomme antaa jäsenperheiden uusille tulokkaille säästökassamme talletuskirjan nuoren kansalaisen säästöharastuksen herättämiseksi, mutta koroitti lahjoitussumman 100:— markasta 200:— markkaan. Kaikkiaan 40 pirteää osuuskansan pipanaa pääsi kummikerhomme jäseneksi kertomusvuoden aikana.

Henkilökunnan eläkevakuutus.

Kaikki vähintään 3 vuotta liikkeen palveluksessa olleet työntekijät, joiden ikä palvelukseemme saapuessa on naisilla alle 43 ja miehillä alle 48 vuotta, on edustajistomme aikoinaan tekemän päätöksen perusteella vakuutettu Eläkekassa Tuessa. Vakuutusmaksuista suorittavat toimihenkilöt puolet ja toinen puoli jää liikkeen kannettavaksi. Vuoden päättyessä oli eläkevakuutettuja 19 toimihenkilöä.

Ryhmähenkivakuutus.

Vuoden 1947 aikana voimaan tulleen työehtosopimuksen mukaan ovat kaikki vähintään 3 vuotta liikkeessämme palvelleet toimihenkilöt ryhmähenkivakuutetut seuraavasti:

Alle 5 vuotta palvelleet 5.000:—, 5 vuotta palvelleet 10.000:—, 10 vuotta palvelleet 20.000:— markasta.

Perheellisten toimihenkilöiden vakuutus on 50 % korkeampi ja vähintään 15 vuotta palvellut perheellinen toimihenkilö on

vakuutettu 45.000:— markasta. Vuoden päättyessä oli ryhmähenkivakuutettuja toimihenkilöitä 16.

Tapaturmavakuutus.

Edellä mainittujen vakuutusten lisäksi ovat kaikki toimihenkilömme, palvelusajasta riippumatta, lain mukaisesti vakuutetut tapaturman varalta. Vuoden kuluessa sattui ainoastaan 2 pienempää tapaturmaa, joista »Kansa» suoritti korvauksena 5.163:— markkaa.

Palo- ja liikennevakuutukset.

Osuuskuntamme kiinteistöt, irtaimisto ja tavaravarastot on vakuutettu täydestä arvostaan vakuutusyhtiö Kansassa.

Ainoatakaan palovahinkoa ei sattunut kertomusvuoden aikana.

Liikkeemme omistamat kuorma-autot ovat myöskin vakuutetut sekä liikennevahinkojen että henkilökuljetusvastuun varalta vakuutusyhtiö Kansassa.

Mitään suurempia autovahinkoja ei sattunut vuoden kuluessa.

Valistus- ja kasvatustoiminta.

Osuustoiminnalliset julkaisut.

Entiseen tapaan on Kuluttajain Lehti tilattu osuuskunnan varoilla niille osuuskuntamme jäsenille, jotka ovat palautta-

neet ostomerkkinsä edelliseltä toimikaudelta. Lehteä tilattiin yhteensä 1.383 vuosikertaa.

Paitsi Kuluttajain Lehteä, on »Osuusliike» tilattu hallintoelinten jäsenille ja myymäläneuvostojen puheenjohtajille ja ammattilehti Työtoveri kaikille myymälä-, konttori- ja varastotyöntekijöille.

Valistusjuhlat.

Osuuskaupallisia valistusjuhlia toimeenpantiin maaliskuun 11—18 päivien välisenä aikana eri toimipaikkojemme alueilla kaikkiaan 8. Lisäksi oli Stormin myymälän avajaiset lokakuun 10 p:nä Stormin työväentalossa. Osuustoiminnallista sanaa selitti juhlissamme tunnetulla taidolla August Pekkanen ja muusta ohjelmasta huolehtivat taiteilijat Ilvonen ja kumpp. sekä liikkeen toimihenkilöt.

Kun juhliemme ohjelma on aina pyritty muodostamaan mielenkiintoiseksi oli tilaisuuksissamme kaikkialla täysi huone ja kuulijat tuntuivat olleen esityksiin erittäin tyytyväisiä. Yhteensä kävi juhlissamme noin 2.890 henkilöä.

Mainos.

Tavaraesittelyn tehostamiseksi yhä kiristyvässä mainostuskilpailussa koulutettiin vuoden varrella »omasta takaa» lahjakas piirustaja T. Lehmuskoski liikkeemme mainosmieheksi. Lisäksi on KK:n mainoskeskukselta tilattu malliasetelmat näyteakkunoihin. Myöskin paikallislehdessä on julkaistu useita tavarailmoituksia sekä ajankohtaisia tietoja on jäsenille esitelty kahdella omalla sivulla Kuluttajain Lehdessä.

Naiset Mukaan toiminta.

N.M. toimikunnista ovat ainoastaan Sääkskosken, Kiikoisten, Karkun ja syyskaudella myöskin Tyrvään reipasotteiseksi osoittautunut toimikunta järjestäneet illanviettoja sekä työ-

väentaloilla että perhepiirissä. Toivottavasti seuraavalla toimikaudella saadaan lisävauhtia toistenkin toimikuntien työskentelyyn, kun työtarviketilannekin on vihdoinkin helpottumassa.

Eri toimikuntiin kuuluivat vuoden päättyessä seuraavat henkilöt, ensin mainittu aina puheenjohtajana:

Kiikka: Ulla Jokinen, Kerttu Kynnysmaa, Eine Mäkelä, Anna Paakkanen, Raili Pennanen ja myymälänhoitaja.

Kauvatsa: Aili Tasku, Eva Lehtinen, Selma Heinonen, Tyyne Heino ja Armas Lehtinen.

Karkku: Bertta Antila, Kerttu Roos, Siiri Ojansivu, Martta Parviainen, Alma Jokinen ja Uno Parviainen.

Tyrvää: Martta Joensuu, Saima Koivumäki, Rakel Kallio, Elsa Kivelä, Esteri Salonen, Emmi Korventausta ja Heikki Koiruranta.

Sääkskoski: Aili Heikkilä, Katri Välimäki, Siiri Limnell, Martta Ojala, Salme Kröpi, Aune Sainio ja Teuvo Aronen.

Kiikoinen: Anna Lehtonen, Anni Lehtinen, Kerttu Visanen, Laina Virtanen ja Veikko Rannikko.

Roismala: Aili Laitinen, Julia Nurminen, Kerttu Stjerna, Bertta Laitinen ja Jouko Stjerna.

Ammattikasvatus.

Henkilökunnan kasvatus- ja opetustoimintaa on edelleenkin tehostettu. Kaikki nuoremmat toimihenkilöt on velvoitettu suorittamaan KK:n kirjeopiston I kirjeellinen kurssi, mutta opiskelu toisilla kirjeellisillä kursseilla on vapaaehtoista.

Eri kirjeellisillä kursseilla opiskeli yhteensä 20 työntekijää, joista osa keskeytti opiskelunsa poismuuton vuoksi. Yksi toimihenkilöstämme suoritti myöskin mainosmiesten kurssin KK:n osuuskauppakoulussa. Ensi toimintakautena on suunniteltu toimeenpantavaksi paikalliset opastuskurssit ja kerho-opiskelu mikäli matka- y.m. kysymykset saadaan, toimialueemme hajanaisuuden vuoksi, järjestetyksi.

Hallinto ja hoito.

Jäsenten edustajisto.

Vuoden päättyessä kuuluivat edustajistoomme seuraavat osuuskuntamme jäsenet:

Martta Joensuu, Tyrvää
Hannes Mäkelä, Tyrvää
Pekka Pohja, Tyrvää
Väinö Jalonen, Tyrvää
Tatu Pohja, Tyrvää
Erkki Mäkelä, Tyrvää
Toivo Kaaja, Tyrvää
Niilo Pajunen, Tyrvää
Väinö Ojala, Tyrvää
Eino Kaski, Tyrvää
Jaakko Pajunen, Kiikka
Kalle Heikkilä, Kiikka
Martti Vahanta, Kiikka
Niilo Ruusunen, Kiikka
Hugo Tuominen, Kiikka

Heikki Tasku, Kauvatsa
Pauli Mäkelä, Kauvatsa
Paavo Kröpi, Kauvatsa
Lauri Virtanen, Kauvatsa
Niilo Heinonen, Kauvatsa
Laura Kuusinen, Kauvatsa
Frans Haanpää, Kauvatsa
Frans Salmela, Kauvatsa
Vilho Kröpi, Kauvatsa
Reino Kotiranta, Kauvatsa
Lauri Nokari, Kiikoinen
Arvo Virtanen, Kiikoinen
Arvo Järvinen, Karkku
Kalle Jokinen, Karkku
Väinö Vuori, Kiikka

Edustajisto kokoontui vuoden kuluessa kahteen sääntömääräiseen kokoukseen, joissa käsiteltiin 36 asiaa. Kokouksien puheenjohtajana on toiminut Väinö Jalonen ja pöytäkirjat on laatinut H. Laitinen. Edustajistosta poistui vuoden kuluessa

kuoleman kautta Oskari Salminen ja poismuuton y.m. syiden vuoksi Olavi Syrjälä, Sulo Viitanen ja Eino Jyränoja.

Hallintoneuvosto.

Hallintoneuvoston muodostivat seuraavat osuuskuntamme jäsenet:

Väinö Vuori, Kiikka, Lauri Virtanen, Kauvatsa, Tatu Pohja, Tyrvää, Lauri Nokari, Kiikoinen, Vilho Kröpi, Kauvatsa, Kalle Jokinen, Karkku, Eino Kaski, Tyrvää, Väinö Ojala, Tyrvää, Frans Salmela, Kauvatsa.

Hallintoneuvoston jäsenen Toivo Jokisen siirryttyä osuuskunnan palvelukseen, valitsi edustajiston hänen tilalleen puuseppä Väinö Vuoren Kiikasta.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on edelleen toiminut monivuotinen puheenjohtaja Vilho Kröpi ja varapuheenjohtajana Väinö Ojala sekä sihteerinä Hannes Laitinen. Vuoden kuluessa on pidetty 3 kokousta, joista on laadittu pöytäkirjoihin 38 pykälää.

Johtokunta.

Johtokunnan ovat muodostaneet: Toimitusjohtaja Ture Tähinen puheenjohtajana ja jäsenet Eino Jyränoja ja Oskari Välimä. Hallintoneuvoston puheenjohtaja Vilho Kröpi on myöskin osallistunut johtokunnan kokouksiin. Johtokunta kokoontui

vuoden aikana 12 kertaa ja kokouksissa on käsitelty yhteensä 125 asiaa, joiden pöytäkirjaan merkitsemisestä on huolehtinut H. Laitinen.

Myymäläneuvostot.

Toimipaikkojen valvontaa ja paikallista valistustyötä varten oli vuoden aikana toiminnassa 14 myymäläneuvostoa, joihin kuului 56 jäsentä. Neuvostot kokoontuivat tarkastuskokouksiinsa yhteensä 71 kertaa ja osa jäsenistä osallistui myöskin N.M. tilaisuuksien järjestelyyn. Eri neuvostoihin ovat vuoden aikana kuuluneet seuraavat jäsenemme, ensin mainittu puheenjohtajana:

Kiikka: Toivo Jokinen, Sulo Viitanen, Eino Jyränoja, Yrjö Rautanen ja Arvo Vuorinen.

Kiimajärvi: Oskari Salminen, Otto Lammi ja Jaakko Pajunen.

Kauvatsa: Heikki Tasku, Lauri Virtanen, Arvo Kulmala ja Oskari Tanner.

Ilo: Kalle Välimäki, Kalle Heikkilä ja Veikko Kranni.

Karkku: Kalle Jokinen, Yrjö Lilja, Tuomo Lakkala, Siiri Ojansivu ja Uuno Laine.

Tyrvää: Väinö Ojala, Eino Kaski, Yrjö Lastunen, Hannes Mäkelä ja Martta Joensuu.

Sääkskoski: Frans Salmela, Aili Heikkilä, Sulo Tuomi, Yrjö Lehtonen ja Paavo Kröpi.

Kiikoinen: Lauri Nokari, Lauri Hohkala, Anna Lehtonen, Kerttu Visanen ja Arvo Virtanen.

Yttälä: Vilho Kröpi, Lauri Heino, Otto Tasku, Pauli Mäkelä ja Aarne Koskinen.

Roismala: Väinö Jalonen, Aila Laitinen, Väinö Nurminen ja A. Koivunen.

Nuupala: Tatu Pohja, Atte Tainio, Saima Koivuniemi ja Kerttu Laine.

Iso-Ilo: Manu Viskari, Toivo Salonoja ja Yrjö Ojanen.

Kalliala: Olavi Syrjälä, Tuomo Pohjala, Einari Tuominen, Paavo Nieminen ja Emmi Korventausta.

Aluekokoukset.

Aluekokouksia järjestettiin edustajiston päätöksen mukaisesti vuoden aikana vain yksi kunkin myymälän alueella. Niissä asetettiin ehdokkaat myymäläneuvostoihin ja N.M. toimikuntaan sekä käsiteltiin jäsenten edustajiston kokouksessa esille tulevia ja myymälöiden vastaista toimintaa koskevia kysymyksiä. Osanotto ei ollut yhtä vilkasta kuin edellisenä toimikautena.

Liiketoiminnan tarkkailu.

Hallintoneuvoston valitsevat kuukausitilien tarkkailijat Toivo Jokinen ja Hugo Tuominen suorittivat yhteensä 5 tarkastusta, joihin osallistui johtokunnan edustajana myöskin Oskari Välimaa.

Tilikauden varsinaisen tilien tarkastuksen suorittivat maaliskuun 5—6 päivinä KK:n määräämät Väinö Haapala ja Eino Raita sekä paikallisina edustajiston valtuuttamat Hugo Tuominen ja Alex Virtanen. Lisäksi on KK:n edustaja Väinö Haapala suorittanut muutamia opastuskäyntejä kertomusvuoden kuluessa.

Myymäläin valvonta.

Monina poikkeuksellisina vuosina »suurpiirteisempään» liiketoimintaan tottuneista toimihenkilöistä eivät kaikki jaksaneet

seurata mukana, kun siirryttiin varsin nopeassa tahdissa säännöllisiin oloihin ja niinpä sitten meilläkin, kun mittatappiopeikko alkoi vilahdella eräiden toimipaikkojen tuloslaskelmissa, oli tulosten seuraamiseen kiinnitettävä entistä suurempaa huomiota. Siksi tarkastusinventointeja suoritettiin tavallista runsaammin eli yhteensä 48. Muita perinpohjaisempia tarkastuksia oli 16 sekä säännöstelyasiainhoidon tarkastuksia y.m. 29.

Osuuskuntamme edustus.

Edustajiston valitsemina ovat keskusjärjestöjen kokouksissa edustaneet osuuskuntaamme seuraavat henkilöt:

KK:n edustaja- ja Kansan-yhtiöiden yhtiökokouksissa äänivaltaisena edustajana Vilho Kröpi ja Kalle Jokinen varalla. OTK:n, Eläkekassa Tuen ja Hämeen—Satakunnan Osuuskaupalliiton kokouksissa äänivaltaisena Kalle Jokinen ja Vilho Kröpi varalla sekä lisäedustajana edellämainituissa Liikkeenhoitaja Tuure Tähtinen.

Henkilökunta.

Vuoden kuluessa poistui joukostamme liikkeemme monivuotinen toimihenkilö, alueensa asiakaspiirissä pidetty ja useita kunnallisia luottamustoimia hoitanut myymälänhoitaja Armas Lehtinen, joka aikoinaan oli kirvesmiehestä muuttanut myymälänhoitajaksi, jossa toimessa saavuttikin asiakaspiirien luottamuksen. Myöskin yli 20 vuotta Kilpijoen jakamoamme tunnollisesti hoidellut entinen postinkantaja Kalle Vuorinen siirtyi vuoden lopulla suuren tuntemattomaan. Muistakaamme kiittolaisuudella näitä ututteria työntekijöitämme.

Tilivuoden päättyessä oli osuuskunnan palveluksessa vastuunalaisissa toimissa seuraavat toimihenkilöt:

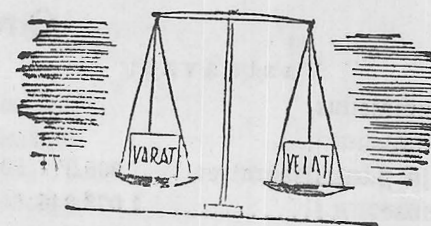
Tähtinen, Tuure, toimitusjohtaja, Tähtinen, Elma, säännöstelyasiainhoitaja, Erola, Teuvo, kirjanpitäjä, Laitinen, Hannes, tarkastaja, Huittinen, Vilho, keskusvarastonhoitaja, Tulirinta, Tapio, leipurimestari, Pesonen, Emmi, ruokala Kinon emäntä, Nurminen, Elli, ruokala n:o 3, Jalonen, Elsa, kahvilan emäntä,

Siltanen, Mikko, myymälä n:o 1:n hoitaja, Pajunen, Elsa, myymälä n:o 2:n hoitaja, Ylinen, Väinö, myymälä n:o 3:n hoitaja, Vuorinen, Toivo, myymälä n:o 4:n hoitaja, Parviainen, Uuno, myymälä n:o 5:n hoitaja, Koivuranta, Heikki, myymälä n:o 6:n hoitaja, Aronen, Teuvo, myymälä n:o 7:n hoitaja, Rannikko, Veikko, myymälä n:o 8:n hoitaja, Järvinen, Yrjö, myymälä n:o 9:n hoitaja, Koskinen, Eino, myymälä n:o 10:n hoitaja, Lindholm, Bertta, myymälä n:o 11:sta hoitaja, Numminen, Sulo, myymälä n:o 13:sta hoitaja, Kivelä, Elsa, myymälä n:o 14:sta hoitaja, Stjerna, Jouko, myymälä n:o 15:sta hoitaja, Laakso, Sulo, myymälä n:o 16:sta hoitaja.

Yhteensä oli liikkeessämme eri toimialoilla työntekijöitä seuraavasti:

	Naisia	Miehiä	Yht.
Konttorissa	2	3	5
Myymälöissä	25	16	41
Ravitsemisliikkeissä	11	1	12
Keskusvarastossa	—	3	3
Lihavarastossa	1	1	2
Maatalousvarastossa	—	—	1
Kuljetuksissa	—	4	4
Leipomossa	3	3	6
Jakamoissa	—	2	2
Yhteensä	42	32	74

Päättynyt toimikausi vaatikin henkilökunnalta jo entistä tarmokkaampaa ja taitavampaa toimintaa ja niinpä kiitämme-kin toimihenkilöitä uhrautuvasta ja tunnollisesta työskentelystä osuuskuntamme hyväksi.

Liiketulokset.

Vaikka reippaasti kohonneet myyntinumerot vuoden alkupuoliskolla antoivatkin aihetta toiveisiin hyvästä taloudellisesta tuloksesta, ei korkokannan nousun kahdesti kohonneiden, palkkojen ja yhä rasittavammaksi muunnetun lapsilisien maksujärjestelmän voimaantulon jälkeen ollut enää syytä toiveikuuteen, sillä muodostuihan edellä mainitsemistamme lisärasituseristä jo yli 650.000:— markan lisämeno tilikauden kustannuksiin. Kun vielä lisäksi eräät aikaisempina vuosina hyvin tuloksin toimineet toimipaikat siirtyivät mittahävikin puolelle ja tavaravarastot oli vuoden vaihteessa normaaliin oloihin siirtymistä silmälläpitäen arvostettava uudelleen, olikin jo suorastaan ihme, että kertyi vielä ylijäämääkin vuoden ponnistusten tuloksena. Tämä on tyydytyksellä merkittävä muistiin.

Liiketulostemme numerolliseen osaan pyydämme tutustumaan seuraavilla tilikertomuksen sivuilla.

Omaisuuustase

Vastaavat:

I. Varsinainen omaisuus		
A. Rahoitusomaisuus		
1. Rahat ja pankkisaamiset..	995.371:50	
2. Tilisaamiset	1.072.846:65	2.068.218:15
B. Vaihto-omaisuus		
1. Valmiit tavarat ja puolivalmisteet	22.382.005:—	
C. Käyttöomaisuus		
Aineellinen		
1. Maa-alueet		
Tilinavauksessa	934.803:—	
2. Rakennukset		
Tilinavauksessa	4.802.778:15	
Tilikauden lisäys	3.456.029:45	9.193.610:60
3. Kalustot		
Tilinavauksessa	2.919.203:59	
Tilikauden lisäys	1.987.808:65	4.907.012:24
4. Muu käyttöomaisuus	653.017:—	
II. Ylimääräinen omaisuus	5.750:—	
		mk 39.209.612:99

Tulotase

Kulut:

I. Varsinaiset kulut		
1. Palkat	8.399.671:28	
2. Vuokrat	345.744:92	
3. Korkokulut	2.076.579:14	
4. Verot	380.443,50	
5. Muut varsinaiset kulut	3.033.794:03	14.236.232:87
II. Tilikauden ylijäämä	423.976:37	
		mk 14.660.209:24

31. 12. 1948.

Vastattavat:

I. Vieras pääoma		
A. Lyhytaikainen		
1. Tilivelat	18.101.999:—	
2. Pankkivelat	1.978.950:—	
3. Säästökassatalletukset	6.221.757:—	
4. Maksamaton liikev.vero ...	1.643.543:—	
5. Tunnusteet	3.184.000:—	31.130.249:—
B. Pitkäaikainen		
1. Kiinnelainat	5.365.000:—	
II. Oma pääoma		
1. Osuuspääoma	509.880:55	
2. Vararahasto	1.636.852:42	
3. Muut rahastot	143.654:65	
4. Tilikauden ylijäämä	423.976:37	2.714.363:99
		mk 39.209.612:99

31. 12. 1948.

Tuotot:

I. Varsinaiset tuotot		
1. Tuotot liikkeen harjoitt.	13.798.900:68	
2. Korkotuotot	85.127:70	
3. Muut varsinaiset tuotot	776.180:86	14.660.209:24
		mk 14.660.209:24

Ylijäämän käyttäminen.

Johtokunnan ehdotus tilikauden ylijäämän käytöstä on seuraava:

Ylijäämästä, joka on 423.976:37 markkaa, menee sääntöjen mukaan

Vararahastoon 50 %	213.976:37
Käyttörahastoon 10 %	44.000:—
	mk 257.976:37

Edustajiston käytettäväksi jää mk 166.000:—

jonka johtokunta ehdottaa käytettäväksi siten, että osuuspääoman korkorahastoon siirretään 30.000:— mk ja korkoa osuuspääomalle ehdotetaan maksettavaksi 6 %. Ylijäämän palautusrahastoon siirretään 136.000:— mk ja ylijäämää ehdotetaan jaettavaksi 1/2 % palautettujen ostomerkkien määrälle siten, että se kokonaisuudessaan merkitään kunkin jäsenen osuusmaksutilille.

Jos johtokunnan esitys ylijäämän käytöstä hyväksytään, tulevat osuuskuntamme rahastot olemaan seuraavan suuruiset:

Osuuspääoma n.	645.880:55
Vararahasto	1.850.828:79
Muut rahastot	187.654:55
Yhteensä mk	2.684.363:89

Tilintarkastuslausunto.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKKEEN r.l. edustajiston varsinaisen kokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuuskunnan vuoden 1948 tilien tarkastuksen. Sen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea. Tilimerkinnot ovat pätevien tositteiden mukaiset.
2. Tilinpäätös on laadittu oikein ja kestäville perusteille.
3. Käteiskassassa on hallintoelinten vuoden varrella toimittamissa tarkastuksissa ollut tilikirjojen mukainen. Tilintarkastuksen aikana laskemamme käteiskassa vastasi rahatilin saldoa.
4. Omaisuuserät vastasivat tilinpäätökseen merkittyä määrää ja ne olivat riittävästi palovakuutetut. Kiinteistön omistus- y.m. asiaperit olivat kunnossa.
5. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuina, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.
6. Kirjanpito oli tarkoituksenmukaisesti järjestetty sekä oikein hoidettu.
7. Osuuskunnan liike- y.m. toiminta oli tilikauden aikana ollut varsin tyydyttävä. Sen hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan ja säästökassan sääntöjen määräyksiä ja hyväksyttäviä menettelytapoja. Muutenkin on osuuskunnan asioita hoidettu ututterasti ja tunnollisesti.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että tilinpäätös vahvistettaisiin ja
että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1948.

Johtokunnan ylijäämän käyttöehdotus on sääntöjen mukainen, puollamme sen hyväksymistä.

Kiikassa, maaliskuun 6 p:nä 1949.

Eino Haapala	Antti Raita
KK:n määräämä tilintarkastaja.	KK:n määräämä tilintarkastaja.
Alex Virtanen	Hugo Tuominen
Edustajiston valitsema	Edustajiston valitsema
tilintarkastaja.	tilintarkastaja.

Hallintoneuvoston lausunto.

Tarkastettuaan johtokunnan laatiman toiminta- ja tilikertomuksen edelliseltä toimikaudelta sekä tutustuttuaan tilintarkastajain siitä antamaan lausuntoon jättää hallintoneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen mukaisesti edustajiston varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäväksi, ehdottaen puolestaan, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnalle myönnettäisiin tili- ja vastuuvapaus kyseessä olevalta tilikaudelta. Edelleen pitää hallintoneuvosto tärkeänä, että johtokunnan ehdotus ylijäämän käytöstä hyväksyttäisiin esitetyssä muodossa.

Kiikassa, huhtikuun 16 p:nä 1949.

Hallintoneuvoston puolesta:

Vilho Kröpi.

Puheenjohtaja.

Hannes Laitinen.

Sihteeri.

Jäsenillemme.

Tutustuttuamme edellä esitettyyn osuuskuntamme liiketoimintaselostukseen havaitsette varmaan tilikertomuksesta, kuinka epäedullisesti korkokannan nousu ja osuuskuntamme omien pääomien vähyys on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleenkin liikkeemme tuloksiin. Liiketoimintamme rahoitukseen kaivataan kipeästi omia käyttövaroja. Siksi pyydämme jäseniämme myötämielisesti suhtautumaan edustajistomme kevätkokouksen mahdollisesti tekemään päätökseen, jonka mukaan ylijäämän palautukseen tarkoitettu rahamäärä siirretään vastaavasti kunkin jäsenen osuusmaksutilille. Näin tehdään senvuoksi, että lähiaikoina on odotettavissa osuusmaksujen koroittaminen muuttunutta rahanarvoa vastaavalle tasolle. Nyt pidätetty erä olisi jo etumaksuna, joka samalla tukisi liiketoimintaamme ja antaisi säännöllisen korkotulon kunkin jäsenen hyväksi. Toivomme myös, että ne jäsenemme, joiden nykyisen suuruisen osuusmaksun suoritus on kesken, suorittaisivat puuttuvan erän osuusmaksutililleen. Näin voisimme yhteisin ponnistuksin keskittämällä ostot ja myynnit »omaan taloon» selvittää parhaiten normaaliin oloihin ja vahvistaa jatkuvasti osuuskuntamme taloudellista tilaa vastaisuutta varten.

Pyydämme lopuksi kiittää jäseniämme ostouskollisuudesta, jonka olette säilyttäneet monina tavarapuutteen vuosina sekä hallintoelimiä ja toimihenkilöitä hyvästä yhteisymmärryksestä ja tuesta päättyneen tilikauden aikana.

Kiikassa, huhtikuun 14 p:nä 1949.

Arvo Vuorinen.

Eino Jyränoja.

Tuure Tähtinen.

EDISTYSMIELISET OSUUSLIIKKEET.

Tavaratilanteen helpottuminen kuluneen vuoden aikana tuntui edistysmielisten osuusliikkeiden toiminnassa selvästi siten, että liikevaihdot lisääntyivät voimakkaasti. Toisaalta taas edelleen voimassa olevat säännöstelymääräykset ja erityisesti pääomien puute olivat omiaan ehkäisemään toiminnan laajentamista halutulla tavalla.

Osuusliikkeiden jäsenmäärän lisäys ei jaksanut nousta samalle tasolle kuin kahtena edellisenä vuonna, mikä johtuu osittain useissa osuusliikkeissä suoritetuista jäsenluetteloiden puhdistuksista. Lisäys oli 10.875 henkilöä, ja osuusliikkeiden yhteinen jäsenmäärä oli vuoden lopussa 459.396 henkilöä.

Vuoden liikevaihto lisääntyi ennakkotietojen mukaan edellisestä vuodesta 10.022 milj. markkaa eli 55,2 % ja oli kaiken kaikkiaan 28.166,3 milj. markkaa. Kun tukkuhintaindeksin eri kuukausien indeksien keskiarvon nousu edellisestä vuodesta oli 32,1 %, voidaan todeta osuusliikkeiden välittämien tavaroiden määrän lisääntyneen edellisestä vuodesta n. 17,5 %:lla.

Säännöstelytoimenpiteistä sekä rahoitus- ja rakennusvaikeuksista huolimatta osuusliikkeet avasivat vuoden kuluessa yhteensä 156 uutta myymälää. Niiden lukumäärä oli vuoden lopussa yhteensä 2.980. Osuusliikkeiden ravitsemisliikkeiden luku väheni vuoden kuluessa 29:llä eli 327:ään ja tuotantolaitosten luku lisääntyi 6:lla ja oli vuoden päättyessä 238.

KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO (KK) r.y.

Rinnan osuusliikkeiden toiminnan vilkastumisen kanssa myös KK:n toiminta voimistui kuluneen vuoden aikana. Pääomatilanteen kiristymisen ja ennen kaikkea kannattavuuden heikkeneminen ovat antaneet melkoisesti huolta ja aiheuttaneet paljon työtä KK:ssa. Asiain hoidon tehostamista tarkoittavien toimenpiteiden yhteydessä myöskin osuusliikkeiden joh-

don uudelleen järjestäminen on ollut pantava toimeen joissakin tapauksissa. KK:n johtokunta on tehnyt valtioneuvostolle esityksen kulutusmaidon standardisoimisen lopettamisesta ja niin ikään on tehty esitys pakollisten n.s. elinkeinoyhdistysten lopettamisesta tai ainakin niihin kuulumisen muodostamisesta vapaaehtoiseksi. Sosialisoiomiskomitealle KK on pyynnöstä antanut lausuntoja eri alojen sosialisoinnista. Lausunnoissa on asetettu puoltamaan k.o. tuotannon alojen sosialisointia, joskin sillä varauksella, että eräiden alojen tuotteiden hinnat eivät sosialisoinnin jälkeen saa muodostua kuluttajille epäedullisemmiksi, kuin ne nykyisin ovat, ja että järjestyneille kuluttajille taataan myös mahdollisuus nimittää edustajansa sosiaalitoimintojen tuotantolaitosten hallintoon.

Tehtävien hoidon yleinen organisaatio, sisäinen työskentely sekä eri osastojen työnjako KK:ssa on ollut pääasiassa entisellään, joskin eräitä pieniä muutoksia on suoritettu. Tärkein muutos oli uuden apulaisjohtajan toimen perustaminen. Jäsenkunnan vähemmistöä edustavan hallintoneuvoston ryhmän vaatimuksesta hallintoneuvosto päätti perustaa KK:hon apulaisjohtajan toimen, jonka hoitajan tehtäväksi tulisi KK:n tuotantolaitosten johto ja valvonta. Huhtikuun 19 päivänä pidetyssä kokouksessa hallintoneuvosto valitsi tähän tehtävään johtokunnan jäsenen osastosihteeri T. Hj. Långströmin.

KK:n liikelaitosten liikevaihto lisääntyi kertomusvuoden aikana sängen voimakkaasti. Se nimittäin kasvoi 160,7 milj. markalla 416,7 milj. markaksi eli 62,8 %. Näin suuri lisäys johtui osaksi siitä, että uusi metalliteostehdas toimi viime vuonna ensi kertaa koko vuoden ajan täydessä laajuudessaan. Sen liikevaihto kasvoikin 5,6 milj. markasta 36 milj. markkaan. Samoin paperipussitehtaan tuotannon lisäys oli poikkeuksellisen suuri, nimittäin 15,1 milj. markasta 41,9 milj. markkaan.

Kuluttajain Lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 249.044 vuosikertaa eli 2.639 vuosikertaa enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Konsumentbladetin levikki oli 5.100 vuosikertaa, jossa oli vähennystä 100 vuosikertaa. Osuusliike-lehden tilausmäärä oli vuoden lopussa 6.000 kappaletta, edellisenä vuonna 6.250 ja Työtoverin tilausmäärä 11.600 vuosikertaa, edellisenä vuonna 11.200. Paperin puute on lyönyt leimansa KK:n julkaisujen toimintaan.

KK:n viime vuoden toiminnan taloudellinen tulos oli jonkin verran parempi kuin edellisen vuoden.

OSUUSTUKKUKAUPPA II.

OTK:n myynti lisääntyi vuonna 1948 9.675 milj. markasta 16.856 milj. markkaan eli 74,2 %:lla. Tämä on sodan edellisenkin rahan arvon mukaan laskien ylivoimaisesti suurin vuosimyynti, mitä OTK:lla milloinkaan on ollut.

OTK:n myynti jakaantui osastoittain seuraavasti:

	Myynti 1948	Myynti 1947
	miljoonissa markkoissa	
Siirtomaaosasto	4.706	2.803
Hedelmäosasto	628	331
Maatalousosasto	3.949	1.872
Koneosasto	330	126
Rautaosasto	2.240	1.299
Kangas- ja lyhyttavaraosasto	869	436
Vaatetus- ja teollisuustavaraosasto	2.564	1.674
Jalkineosasto	965	673
Tytäryhtiöt	605	461
	<u>16.856</u>	<u>9.675</u>

OTK:n omien tuotantolaitosten valmistaiden myyntimäärä oli 3.015 milj. markkaa. Siinä oli lisäystä 1.427 milj. markkaa eli kokonaista 89,9 %. Eri tuotantoryhmien kesken tuotanto jakaantui seuraavasti:

	Myynti 1948	Myynti 1947
	miljoonissa markkoissa	
Elintarviketeollisuus	2.382	1.195
Kemiallinen teollisuus	231	176
Vaatetusteollisuus	402	216
	<u>3.015</u>	<u>1.587</u>

Tuotannon erikoisen huomattavaan nousuun on lähimpänä syynä se, että teollisuus vihdoinkin alkoi saada raaka-aineita runsaammin kuin tähän saakka. Erikoisesti lisääntyi kahvipaahtimon ja margariinitehtaan, lihanjalostustehtaiden ja eräiden vaatetustehtaiden myynti.

OTK omisti joko itse tai tytäryhtiöittensä kautta seuraavat tuotantolaitokset: kahvipaahtimon, kalansuolaamoja ja -savustamoja, kolme lihanjalostustehtasta, makaronitehtaan, margariinitehtaan, meijerin, myllyn, naulatehtaan, perunajauho- ja mallastehtaan, puusepäntehtaan, kaksi sahaa, teknokemiallisen tehtaan, tulitikkutehtaan ja viisi vaatetustehtasta (pukutehdas, paitatehdas, leninkitehdas, kapalotehdas ja vuodevaatetehdas). Kaupallisella alalla toimivia tytäryhtiöitä ovat teollisuusjätteiden kerääjä Keru Oy., kalatukkulike Kontio & Kontio Oy. sekä Osuuspui i.i., joka hankkii polttopuita ja muuta puutavaraa.

OSUUSTOIMINNALLISET VAKUUTUSLAITOKSET.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ KANSA myönsi kertomusvuoden aikana uusia henkivakuutuksia 1.878 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta oli 672 milj. markkaa eli 56 %. Uusien henkivakuutusten keskiuus nousi 75.600 markkaan lisääntyäen edellisestä vuodesta 25.300 markalla. Vakuutusten lunastamattomuus ja keskeytyminen aleni suhteellisesti edellisestä vuodesta, vaikka se jo silloinkin oli varsin vähäistä. Vakuutuskanta lisääntyi vuoden aikana 1.600 milj. markalla nousten vuoden lopussa 5.800 milj. markkaan. Vakuutetuille voitonjaon perusteella myönnetty lisäsummat ovat olleet voimassa entisen suuruisina, ja ne nousevat 15—40 %:iin varsinaisesta vakuutussummasta. Henki-Kansan ja Palo-Kansan vuoden aikana tekemät uudet sijoitukset olivat 170,7 milj. markkaa ja sijoitusten kokonaismäärä vuoden lopussa oli 778,9 milj. markkaa.

KESKINÄISEN PALO- JA TAPATURMAVAKUUTUSYHTIÖ KANSAN suoraan hankkima palovakuutuskanta kasvoi kertomusvuoden aikana 10.258 milj. markalla nousten vuoden päättyessä 31.889 milj. markkaan. Yhtiö alensi joulukuun 1 päivästä 1948 lukien asuin- ja talousrakennusten, työväentalojen sekä koti- ja maatalousirtaimistojen palovakuutusmaksuja 20 %:lla. Maksualennus sovellettiin voimassa oleviin vakuutuksiin nähdessä, että niiden vakuutussummia korotettiin 25 %:lla. Palovahinkoja sattui vuoden aikana 218 eli 28 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvauksina suoritettiin tai varattiin kuitenkin 3,8 milj. markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna.

ja koko korvausmäärä nousi 37,0 milj. markkaan. Palokorvauksista tuli edelleenkin suhteellisen suuri määrä osuuskauppojen osalle. Suurimmista osuuskauppaloista mainittakoon Ol. Otson varastopalo, jonka korvaus nousi 17,1 milj. markkaan ja Humpilan Ok:n myllypalo, jossa korvaus oli 5,0 milj. markkaa.

Yhtiön tapaturmavakuutus- ja auto-osaston toiminta ovat edelleen huomattavastilaajentuneet. Kummankin osaston makсутulot ovat melkoisesti nousseet, joskin myös korvausmäärät ovat kasvaneet.

ELÄKEKASSA TUEN osakasliikkeiden määrä kasvoi kertomusvuoden aikana 2:lla ja oli vuoden lopussa 90. Uusia jäseniä liittyi 820 ja vanhoja poistui 880. Eläkevakuutettujen luku oli vuoden lopussa 6.430. Vakuutettujen toimihenkilöiden vuotuisien eläkkeiden summa kasvoi 80,5 milj. markalla nousten 298,5 milj. markkaan. Tuen luotonanto vuoden aikana tapahtui yksinomaan osuuskaupoille. Uusia lainoja myönnettiin yhteensä 103,9 milj. markkaa ja sijoitusten kokonaismäärä oli vuoden lopussa 400,3 milj. markkaa.